

Jaarverslag 2018

Kempenmuseum De Acht Zaligheden

INHOUDSOPGAVE

	blz.
Woord vooraf	1
Bezoekers	2
Tentoonstellingen	3
Activiteiten	4
Educatie	6
Collectie	7
Promotie / prijzen	8
Organisatie	9
Financiële gegevens	11
Lijst samenwerkende bedrijven/organisaties	12

Stichting Museum De Acht Zaligheden

Kapelweg 2 - 5521 JJ Eersel

info@achtzaligheden.nl

telefoon: 0497-515649

www.achtzaligheden.nl

KvK Eindhoven 41087991

Woord vooraf

Graag presenteren we u het jaarverslag van Stichting Museum De Acht Zaligheden.

Het jaar 2018 bracht ons weer mooie tentoonstellingen en activiteiten. De jeugdmiddagen hebben een vaste plek verworven en zijn uitgebreid met speurtochten voor kinderen door het museum.

Samenwerking met het bedrijfsleven en diverse organisaties blijft een meerwaarde. We kijken positief terug en maar ook vooruit.

De plannen voor de toekomst van het museum en hiermee samenhangend de aanpak van schuur en speulhuis hebben wederom de nodige aandacht gekregen. De plannen zijn inmiddels, mede op initiatief van de gemeente Eersel, breder getrokken en gepresenteerd in het rapport *“Kempenmuseum De Acht Zaligheden... de Museumfabriek”*. In samenwerking met de gemeente, Bureau RaadSaam Erfgoedprojecten en BMC Cultuur & Erfgoed heeft er onderzoek plaatsgevonden. In 2019 hopen we dit onderzoek af te ronden en te kunnen starten met de voorbereidingen voor het uitvoeren van de plannen.

In het kader van deze toekomstplannen werd door het bestuur besloten het museum door te lichten, hiervoor werd Judith Kerssemakers, DINZET aangezocht. Zij heeft via het tempel-diagnose-model middels een vragenlijst en verhelderende gesprekken met bestuurders en vrijwilligers de interne organisatie tegen het licht gehouden.

Uit het onderzoek kwam een breed scala van zaken aan het licht waar we ons op moeten richten. Het bestuur heeft aan een drietal aandachtsgebieden prioriteit toegekend, t.w. het scherpstellen van de missie, visie en strategie, het herijken en waar nodig aanpassen van de organisatiestructuur en als laatste het verbeteren van de communicatie in- en extern. Hiertoe is een regiegroep in het leven geroepen die met medewerking van twee werkgroepen met de aanbevelingen aan de slag ging. De bedoeling is de bevindingen te implementeren in de organisatie van het museum.

Omdat in 2019 het 40-jarig jubileum op stapel staat zijn in 2018 de eerste voorbereidingen voor het vieren hiervan in gang gezet.

Eersel,
maart 2019

A. van Hout
Voorzitter

S. Vonk
conservator

Bezoekers

We constateren een lichte stijging in het aantal bezoekers. Bij deelname aan de jeugdmiddagen en bij de bezoeken van museumkaarthouders zit er groei. Bij de evenementen hebben we het bezoekersaantal kunnen vasthouden.

Inmiddels zijn alle zaalteksten toegankelijk voor buitenlandse bezoekers en hebben we ingezet op het International Integration Program (IIP). Hier hopen we nog een slag te kunnen maken naar extra bezoekers. Hiervoor is de museumfolder ook in Duits en Engels uitgebracht.

De online bezoekers is sterk toegenomen. Ook zijn er aanzienlijk meer ontvangers van de museumnieuwsbrief.

Feiten & Cijfers:

bezoekers totaal	13.588
<i>waarvan</i>	
jeugd tot 18 jaar	1.825
museumjaarkarthouders	2.815

18.582	bezoekers aan de website
23.456	afgelegde sessies
69.636	bekeken pagina's
434	likes op Facebook
242	volgers op Twitter
512	ontvangers van de museumnieuwsbrief

Bezoekers van het Kempenmuseum laten regelmatig opmerkingen achter in ons gastenboek. Hierbij enige reacties:

- *Wat een leuk en lief museum, veel herkenbare dingen te zien. Ook erg laagdrempelig. De tentoonstelling van de leerlingen maakte veel indruk. Kortom, zeer de moeite waard. (Desirée en Theo uit Amstelveen)*
- *'Kunst van bij de burens'. Wat een enorm goed idee, leuk om een terugkerende traditie van te maken. Prachtige werken die mooi bij elkaar gebracht zijn. Veel dank aan 'de burens'.*
- *Geweldig mooi museum, zou op de werelderfgoedlijst moet staan. Echt geweldig.*
- *Alleraardigst stukje Nederland en 'sigaren'-weetjes. Ook de tuin en kruidenrassen: helemaal leuk. Ik heb ervan genoten. Ook de medewerkers: klasse. Groeten uit Twente.*
- *Wij hebben met 75 personen een bezoek gebracht aan uw museum. Ik wil u namens alle deelnemers laten weten dat wij, mede door het enthousiasme van de vrijwilligers, genoten hebben van ons bezoek. Heel veel dank voor deze fijne dag en goede verzorging. (Oogvereniging regio Utrecht)*
- *Geweldig leuk museum met veel zorg gedaan, leuke ontvangst. Het tochtje uit Rotterdam waard.*
- *Leuke middag gehad met 'Wat de pot schaft'. Petra uit Wormerveer.*
- *Heel indrukwekkend en leerzaam! Nostalgie! Heerlijk! Fam. De Roode.*

Tentoonstellingen

De volgende tentoonstellingen werden in 2018 ingericht:

- Jagen in de Kempen

van 24 december tot 28 januari

Een tentoonstelling over de geschiedenis van de jacht in relatie tot de adel die vroeger in de Kempen grote landgoederen bezaten.

- Ons Ruwe Goud

3 februari t/m 3 april

In samenwerking met het Rythovius College werd de tentoonstelling "Ons Ruwe Goud" ingericht. De tentoongestelde werken van leerlingen uit de kunstklas, leerjaar 1, 2 en 3 gaven een beeld van hoe er in teken- en handvaardigheidslessen gewerkt wordt. Diverse producties van talentvolle leerlingen waren te bewonderen.

- Kunst van bij de burenen

8 april t/m 22 mei

Internationale topstukken uit Kempische privécollecties werden tentoongesteld. Met verrassende combinaties uit de kunstgeschiedenis: hedendaags brons naast een 17e-eeuwse Italiaan en structuralisme tegenover middeleeuwse handschriften.

- Wrijving!

3 juni t/m 2 september

Voor Mirjam Rullman is vilten haar passe: ze maakt interieurtextiel en ook vrijstaande objecten voor binnen en buiten. Carla van Iersel is vilt- en textielkunstenares. Ze is gegrepen door het vilten.

Van beiden waren mooie werken te zien in de expositie: Wol wordt kunst, mode en design.

- Wat de pot schaft!

8 september t/m 6 januari

Expositie over "eten en drinken in de Kempen" en de verwerking van vlees, groente en fruit in vroeger tijden.

- Beeldentuin

In de tuin stonden beelden van **Ton de Kort** uit Steensel van 1 augustus tot en met 1 oktober.

Van 1 t/m 28 oktober exposeerde **Tony Claassens-Giezenaar** uit Duizel haar beelden.

Activiteiten

In 2018 waren er diverse activiteiten. Enkelen wat groter qua opzet en bezoekersaantal. Anderen –soms in relatie tot een tentoonstelling– wat kleinschaliger.

- Zondagmiddag 25 februari vertelde Hendrik van de Aalst **Rondje Eersel** in de jaren 40 van de 20^e eeuw. Er waren zo'n 68 bezoekers.
- Op donderdag 13 april was er een **MuseumMatchavond** voor Museumkaarthouders. Er waren 54 mensen op af gekomen, de deelnemers kwamen hiervoor zelfs vanuit Amsterdam.
- de **Kunstmarkt** op zondag 15 april was een geslaagde dag met 846 bezoekers.
- **Zalige zondag** op zondag 17 juni met 200 bezoekers die genoten van de dansen van Sidanza, de Spaans en Zuid-Amerikaanse muzikale bijdrage van Ibiza Breeze, demonstratie wol verven, een bierproeverij..... en meer!
- de **Back Yard Classics** georganiseerd door Stichting Bibberblues op zondag 2 september. We stelden ook dit jaar onze museumtuin hier weer voor open. Zo'n 300 bezoekers genoten van 'The Blues'.
- de **Open Monumentendag** op 9 september jl. was zéér geslaagd met meer dan **800 bezoekers**. Ook hadden we die dag een **mobiele fruitpers** waarmee we meer dan **2200 kilo fruit** hebben geperst! Een activiteit die zéér de moeite waard is om volgend jaar te herhalen.
- Op 9, 17 en 25 oktober waren er speciaal voor museumjaarkarthouders **proeverijmiddagen** in het kader van de tentoonstelling 'Wat de pot schaft'. De drie middagen waarvoor 45 personen geplaatst konden worden waren binnen een uur volgeboekt. Er waren alleen maar enthousiaste deelnemers.
- **Wat weet u nog van Pesjonkelen en Hupkesbrood?**
Op zondag 11 november vertelde Hendrik van der Aalst wat er zoal speelde in de maand november in een Kempisch gezin, omstreeks 1950. De bezoekers konden tussendoor genieten van een heerlijke proeverij met zoveel mogelijk vergeten groenten uit de museum-moestuin. Een geslaagde middag met 90 bezoekers.
- Op zondag 9 december was er **Kerst in en om het museum**. Een sfeervol kerstgebeuren waarbij het gehele museum in kerstsfeer was gebracht en in de tuin en boomgaard volop kramen stonden met kerst- en winterartikelen. De bezoekers konden genieten van een kerstproeverij en niet te vergeten met de Kerstman zelf op de foto.
- Op donderdagavond 20 december werd het jaarlijkse **Bibberbluesfestival geopend** met een lezing over blues en meer in de koffieshop van het museum. Zo'n 100 deelnemers genoten van 'the blues' en meer.

Educatie

In 2018 hadden we een aantal zeer geslaagde activiteiten gericht op jeugdige bezoekers wel of niet in relatie tot een lopende tentoonstelling. Deze activiteiten hebben inmiddels een vaste plek verworven in de agenda.

- **Masquerade** van 10 februari tot met 25 februari
In de tuin van het museum waren carnavalsmaskers verstopt. Zo'n 30 kinderen kwamen zoeken en vonden de maskers.
- **Puzzel-speurtocht** van 1 april t/m 21 mei was er een puzzel-speurtocht uitgezet in de museumtuin. Het waren puzzels van schilderijen uit de tentoonstelling Kunst van bij de burens.
- Op woensdag 2 mei was er een **Kunstdag**
Een dag met veel activiteiten die door kinderen zelf konden worden uitgevoerd, naast het kijken naar Kunst en verhalen over Kunst. In totaal 35 kinderen bezochten deze middag met hun ouders.
- Zaterdag 12 mei waren we aanwezig op het **Click en Play festival** op het Gildeterrein. Hier konden deelnemers armbandjes viltten bij de museumstand. Een erg leuke activiteit.
- In de zomervakantie op 11 en 25 juli, 8 augustus waren er de **Vilt = vet-dagen** in het kader van de tentoonstelling Wrijving. Het ging over wol, vilt en schapen. Er konden veel dingen door de kinderen zelf worden gemaakt en er was een schaapsherder met een hond in actie aanwezig. De middagen werden druk bezocht en er waren veel positieve reacties.
- Op woensdag 17 oktober was er een kindermiddag in het kader van de tentoonstelling **Wat de pot schaft!** Volop activiteiten en een absoluut succes met proeverijtjes, multi-culti en zelf iets bakken. Zo'n 90 kinderen bezochten deze middag.
- **Kerstmiddag** op 9 december.
Tijdens Kerst in en om het museum was er speciaal voor de jeugd gelegenheid om kerstukjes te maken en kerstballen te viltten.

Naast de speciale kindermiddagen namen in 2018 zo'n 657 kinderen deel aan de basisschoolprojecten binnen het Kempenmuseum. Deze leerlingen waren van 15 scholen voor het project "Jet en Jan jong" en 4 scholen voor project "Overgisteren".

Ook was er contact met het voortgezet onderwijs. In het kader van maatschappelijke stages draaiden een aantal leerlingen van het Pius X college uit Bladel een aantal uren mee in het Kempenmuseum.

Collectie

De Acht Zaligheden, een cultuurhistorisch museum, gevestigd in een Kempische langgevelboerderij, waar tot 1974 het boerenbedrijf nog daadwerkelijk werd uitgeoefend, laat de bezoekers kennis maken met de geschiedenis van de Kempen in de periode 1850-1960. Hiertoe zijn zo'n 6000 objecten en voorwerpen bijeengebracht welke wisselend tentoongesteld worden in het woongedeelte, de voormalige binnen schuur en koeienstal, de bovenverdieping en de buitenschuur. Op de bovenverdieping ligt het accent op de agrarische sector. In de voormalige binnen schuur zijn een aantal thema's verder uitgewerkt.

De commissie **cultuur** helpt de conservator bij de museale invulling van het museum, waaronder het conserveren, registreren, digitaliseren en archiveren van de collectie en het organiseren van tentoonstellingen. .

Promotie

Naast publicaties in week- en dagbladen hebben we afgelopen jaar ons breder kunnen afficheren. Een radio-opname bij Omroep Brabant en een drietal tv-opnamen boden ons een mooi podium.

Museum TV Noord Brabant

Museum TV in Noord Brabant laat iedereen in Nederland kennismaken met kunst en cultuur van 't Erfgoed in Noord Brabant. Kleinere en streekmuseum uit de provincie zijn op een laagdrempelige wijze te zien door het grote publiek zodat het bereik wordt vergroot. De musea krijgen de mogelijkheid een film te laten maken en gebruik te maken van de diensten die daarbij horen o.a. begeleiding om online marketing mogelijkheden ten volle te benutten, kennis over online marketing te vergroten en op een duurzame wijze te verankeren in de organisatie.

Kempenmuseum De Acht Zaligheden heeft deelgenomen aan dit project van Museum TV. Er is een mini-documentaire gemaakt waarin vertelt wordt en te zien is hoe de Kempische mensen woonden en leefden tussen 1850 en 1950.

Kempen TV

Op zondag 18 november werden er in het museum opname gemaakt van 't Kempisch Uurtje door Kempen TV. Tijdens de opname was er een optreden van een zangeres, werd er een mooi Kempisch verhaal vertelt en gezorgd voor een lekker soepje. Het programma werd uitgezonden op 1 en 2 december.

Bed & Breakfast, omroep Max

De Eerselse B&B de Bospoort nam deel aan het bekende programma Bed & Breakfast. Hiervoor werden op 29 november opnamen gemaakt in het Kempenmuseum.

Prijzen

Museumkwartier.nl reikt sinds 2015 jaarlijks prijzen uit aan de best gewaardeerde musea van Nederland. Het publiek heeft uit tien genomineerden de drie leukste musea gekozen.

We kunnen met trots melden dat het Kempenmuseum bij de Museumkwartier.nl Awards in 2018 de 3e plaats innam. Na het Mohlman museum uit Appingedam op één en het Biesbosch museumeiland uit Werkendam op twee.

De organisatie

De Acht Zaligheden een cultuurhistorisch museum gevestigd te Eersel, is opgericht in 1979 en sinds 2002 landelijk geregistreerd. Bij de heropening in juni 2014 werd de gebruiksnaam “Streekmuseum De Acht Zaligheden” gewijzigd in “Kempenmuseum De Acht Zaligheden”.

Het Stichtingsbestuur van het Kempenmuseum bepaald in samenspraak met de conservator het beleid. In 2018 traden een tweetal bestuurders af. De secretaris op basis van het rooster van aftreden, een tweede bestuurslid wegens verhuizing. Er werd ingezet op vervanging. Met het benoemen van de heer Bierens hebben we een bekwaam bestuurder binnengehaald, hij brengt kennis op het terrein van Human Resources mee. De heer van de Klundert trad als herintreder toe tot het bestuur. Hij was een aantal jaren bestuurder, daarna conservator/zakelijk leider en weet veel van het museum. Het bestuur bestaat nu uit 7 leden. Het is niet gelukt de secretaris te vervangen. De oud-secretaris ondersteunt waar nodig het bestuur met o.a. verslaglegging en ander secretariael werk. Er wordt nog steeds gezocht naar opvolging voor deze functie. Het bestuur ervaart dat het steeds moeizamer wordt geschikte bestuursleden te vinden.

De oud-conservator Hendrik van de Aalst is aangesteld als vaste adviseur van het stichtingsbestuur.

Het museum heeft twee medewerkers in loondienst. De conservator, de heer Sies Vonk voor 32 uur. Hij is o.a. belast met de dagelijkse leiding, de museale inrichting en uitvoering van het vastgestelde beleid. Mevrouw Riny Bullens verzorgt binnen haar taakomvang van 24 uur het interieur, beheert de website en voert in overleg met de conservator PR-taken uit. In 2018 is de heer Vonk geruime tijd afwezig geweest vanwege ziekte. In die periode heeft de heer van der Aalst, oud-conservator waargenomen inzake het museale gebeuren. De voorzitter en vicevoorzitter hebben de dagelijkse leiding op zich genomen en zijn daarin geweldig ondersteund door mevr. Bullens. Hiertoe heeft ze de interieurverzorging afgestoten. Een extern bedrijf werd ingehuurd om het museum netjes te houden. Naast de vaste medewerkers beschikt het museum over een enthousiaste groep van zo'n 80 vrijwilligers die binnen verschillende commissies en clusterverbanden werkzaamheden verrichten. De volgende commissies zijn ingesteld: promotie, horeca, bouw, tentoonstelling, collectiebeheer, evenementen, tuin, educatie, subsidies, 40-jarig bestaan, beeldentuin. Daarnaast blijven er de clusterverbanden: onderhoud, gidsen, Jet-en-Jan-jong, schop, winkel en receptie. De vrijwilligers komen niet alleen uit Eersel komen maar uit verschillende kempische dorpen. Dit benadrukt nog maar eens de regiofunctie van het Kempenmuseum.

Afgelopen jaar namen we om diverse redenen afscheid van een aantal vrijwilligers maar was er gelukkig ook weer voldoende nieuwe aanwas.

Veel van de vrijwilligers en ook bestuursleden draaien gedurende het jaar een aantal weekenddiensten. Het museum kan daardoor in de weekenden en met de feestdagen open zijn, met uitzondering van Eerste kerstdag, Nieuwjaarsdag en het carnavalsweekend

Stichting Museum De Acht Zaligheden heeft regels vastgelegd in een huishoudelijk reglement en het vrijwilligersstatuut. Met de vrijwilligers wordt een vrijwilligersovereenkomst gesloten.

In het kader van de AVG werd er een privacyreglement opgesteld. Tevens werden op de website een cookie- en privacyverklaring geplaatst.

Het beleidsplan museum de Acht Zaligheden moet worden herschreven, dit heeft vertraging opgelopen in verband met de gesprekken met de gemeente inzake “Kempenmuseum De Acht Zaligheden... de Museumfabriek”.

Samenstelling stichtingsbestuur 31 december 2018

Hout, Ad van - voorzitter

Donders, Guus - vice-voorzitter

Vacant - secretaris

Kouwenberg, Jack - penningmeester,

Bierens, Ad – lid

Klundert, Henk van de - lid

Mattheijssen, Wiek – lid

Weijst, Gerrit van der - lid

Naast het Kempenmuseum is ook de Stichting de Vrienden van het Kempenmuseum actief. De Vrienden beheren het donateur- en sponsorbestand en werven nieuwe donateurs en sponsoren.

Het museum kan voor museale investeringen een beroep doen op de Vrienden.

Financiële gegevens

*Staat van baten en lasten**

Baten	€
entreegelden	39.230
gidsenvergoeding	6.579
ontvangsten winkel	5.136
ontvangsten schop	39.257
subsidie gemeente	21.366
onttrekking reserves	33.531
overige baten	3.381
totaal	148.480
Resultaat	-2.936

Lasten	€
personele kosten	51.685
onderhoud	9.006
afschrijvingen	37.568
energie	8.581
inkopen schop/winkel	22.982
tentoonstellingen	1.895
algemene kosten	4.755
overhead	14.944
totaal	151.416

* De staat van baten en lasten is ontleend aan de jaarrekening 2018.

Lijst samenwerkende bedrijven / organisaties

In 2018 was er deelname van, of werd er samengewerkt met onderstaande bedrijven, organisaties en verenigingen:

Bakkerij de Lau – Eersel
BMC Cultuur & Erfgoed – Amersfoort
Bureau RaadSaam Erfgoedprojecten – Goirle
Cultuurpunt – Eersel
Digi Z – Eersel
DINZET – Eersel
Egtrein – Bladel
Eindhovens Dagblad – kunst/cultuurredactie
Erfgoed Brabant – 's Hertogenbosch
Firma Kox witgoed - Eersel
Gemeente Eersel - Eersel
Heemkundige studiekring De Acht Zaligheden – Eersel
Kempen TV
Land van de Brabantse Kempen – Lage Mierde
Museum de Locht – Melderslo
Museum TV Noord Brabant
Muziekvereniging De Goede Hoop – Eersel
Nederlandse Museumvereniging – Amsterdam
Parochie St. Willibrordus – Eersel
Camping ter Spegelt – Eersel
Pius X college – Bladel
Rythovius college – Eersel
Sidanza, vereniging voor Dans en Beweging – Steensel
Steendrukmuseum – Valkenswaard
Stichting Bibberblues – Eersel
TextielMuseum – Tilburg
Tip – Eersel
Valkerij museum – Valkenswaard
Weverijmuseum – Geldrop